

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN THỊ HÀ

NGHIÊN CỨU XUẤT KHẨU NÔNG SẢN CỦA VIỆT NAM
SAU KHI GIA NHẬP WTO

LUẬN VĂN THẠC SĨ ĐỊA LÝ HỌC

THÁI NGUYÊN – 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN THỊ HÀ

NGHIÊN CỨU XUẤT KHẨU NÔNG SẢN CỦA VIỆT NAM
SAU KHI GIA NHẬP WTO

Chuyên ngành: ĐỊA LÍ HỌC
Mã ngành: 60.31.05.01

LUẬN VĂN THẠC SĨ ĐỊA LÍ HỌC

Người hướng dẫn khoa học: TS. NGUYỄN XUÂN TRƯỜNG

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực, dựa trên các nguồn thông tin tư liệu chính thức với độ tin cậy cao và chưa từng được ai công nhận trong bất cứ một công trình nào khác.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2015

Học viên

Nguyễn Thị Hà

LỜI CẢM ƠN

Luận văn này là kết quả của quá trình được đào tạo tại khoa Địa lí, Trường Đại học Sư phạm, Đại học Thái Nguyên.

Lời đầu tiên, em xin bày tỏ lời cảm ơn sâu sắc tới Ban chủ nhiệm khoa Địa lí, các thầy giáo, cô giáo trong khoa.

Qua đây em xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới TS. Nguyễn Xuân Trường, người đã tận tình hướng dẫn, chỉ bảo và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình nghiên cứu và thực hiện đề tài.

Trong quá trình thực hiện đề tài, tôi còn nhận được sự giúp đỡ của Ban giám hiệu, phòng Đào tạo - Trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên, Ban Giám hiệu trường THPT Lộc Bình cùng các đồng nghiệp đã tạo điều kiện và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn. Tôi xin gửi lời cảm ơn đến những người thân và bạn bè đã luôn quan tâm, động viên, giúp đỡ và khuyến khích tôi trong quá trình học tập và hoàn thành luận văn.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2015

Học viên

Nguyễn Thị Hà

MỤC LỤC

	Trang
Trang bìa phụ	
Lời cam đoan.....	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục.....	iii
Danh mục ký hiệu, các chữ viết tắt.....	iv
Danh mục các bảng	v
Danh mục các biểu đồ, hình vẽ	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Lí do chọn đề tài	1
2. Lịch sử nghiên cứu vấn đề.....	2
3. Mục tiêu, nhiệm vụ, giới hạn và phạm vi nghiên cứu	4
4. Quan điểm và phương pháp nghiên cứu	5
5. Những đóng góp của đề tài	8
6. Cấu trúc của đề tài	8
NỘI DUNG	9
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ XUẤT KHẨU NÔNG SẢN VÀ WTO	9
1.1. Cơ sở lý luận về xuất, nhập khẩu.....	9
1.1.1. Một số khái niệm liên quan	9
1.1.2. Tổ chức Thương mại thế giới (WTO) và những cam kết về sản xuất và xuất khẩu sản phẩm nông nghiệp trong khuôn khổ WTO	13
1.1.3. Các nhân tố ảnh hưởng đến sản xuất nông nghiệp	18
1.2. Cơ sở thực tiễn.....	21
1.2.1. Tình hình xuất khẩu của Việt Nam trước khi gia nhập WTO.....	22
1.2.2. Tình hình xuất khẩu của Việt Nam sau khi gia nhập WTO	24
Tiểu kết chương 1	28

Chương 2. PHÂN TÍCH TIỀM NĂNG VÀ THỰC TRẠNG XUẤT KHẨU NÔNG SẢN SAU KHI VIỆT NAM GIA NHẬP WTO	29
2.1. Phân tích tiềm năng và hiện trạng phát triển nông nghiệp Việt Nam - Cơ sở hàng hóa cho xuất khẩu nông sản	29
2.1.1. Các tiềm năng sản xuất nông nghiệp Việt Nam.....	29
2.1.2. Hiện trạng sản xuất nông nghiệp Việt Nam	34
2.1.3. Tình hình phát triển các ngành nông sản xuất khẩu chủ lực.....	38
2.2. Thực trạng xuất khẩu nông sản Việt Nam trước và sau khi gia nhập WTO....	50
2.2.1. Những nét chung về xuất khẩu nông sản Việt Nam	50
2.2.2. Phân tích sự thay đổi các mặt hàng nông sản xuất khẩu chủ lực trước và sau khi gia nhập WTO	53
2.3.1. Thành tựu.....	78
2.3.2. Khó khăn và hạn chế	79
Tiểu kết chương 2	81
Chương 3. ĐỊNH HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP XUẤT KHẨU NÔNG SẢN VIỆT NAM	82
3.1. Định hướng về chiến lược xuất khẩu nông sản của Việt Nam.....	82
3.1.1. Định hướng chung về xuất khẩu của Việt Nam	82
3.1.2. Định hướng xuất khẩu nông sản của Việt Nam	83
3.2. Mục tiêu xuất khẩu nông sản Việt Nam đến năm 2020	87
3.3. Giải pháp thúc đẩy xuất khẩu nông sản Việt Nam	88
3.3.1. Xây dựng và hoàn thiện hệ thống chính sách pháp luật.....	88
3.3.2. Quy hoạch phát triển vùng sản xuất nông sản.....	89
3.3.3. Phát triển công nghiệp chế biến, đầu tư công nghệ.....	89
3.3.4. Phát triển nguồn nhân lực.....	90
3.3.5. Nâng cao chất lượng hàng nông sản	91
3.3.6. Phát triển xuất khẩu nông sản theo hướng bền vững	92
3.3.7. Tiếp tục mở rộng thị trường xuất khẩu nông sản	93
3.3.8. Xây dựng thương hiệu cho nông sản Việt Nam.....	94

3.3.9. Giải pháp thực hiện tốt liên kết “4 nhà”: Nhà nước - nhà khoa học

- doanh nghiệp - nhà nông..... 95

Tiểu kết chương 3.....97

KẾT LUẬN 98

TÀI LIỆU THAM KHẢO 100

PHỤ LỤC

DANH MỤC KÝ HIỆU, CÁC CHỮ VIẾT TẮT

-	: Không tồn tại
AFTA	: Hiệp định thương mại tự do ASEAN
ASEAN	: Hiệp hội các nước Đông Nam Á
CNH	: Công nghiệp hóa
CIF	: Giá thành, Bảo hiểm và Cước
EU	: Liên minh châu Âu
FOB	: Giao lên tàu
GATT	: Hiệp định chung về thuế quan và thương mại
GDP	: Tổng thu nhập quốc nội
Ha	: Héc ta
HDH	: Hiện đại hóa
IMF	: Quỹ tiền tệ Thế giới
ISO	: Hệ thống tiêu chuẩn chất lượng
Kg	: Kilogram
SPS	: Các biện pháp về vệ sinh, kiểm dịch động, thực vật
USD	: Đồng đô la Mỹ
WB	: Ngân hàng Thế giới
WTO	: Tổ chức Thương mại thế giới

DANH MỤC CÁC BẢNG

	Trang
Bảng 1.1: Kim ngạch và tốc độ tăng trưởng xuất khẩu giai đoạn 2003 - 2006	22
Bảng 1.2: Cơ cấu hàng xuất khẩu của Việt Nam giai đoạn 2003 - 2006	23
Bảng 1.3: Các mặt hàng xuất khẩu đạt giá trị trên 1 tỷ USD trong năm 2007 và 2013	27
Bảng 2.1: Tốc độ tăng trưởng sản xuất nông nghiệp 2006 -2013.....	36
Bảng 2.2: Diện tích, năng suất, sản lượng lúa cả năm giai đoạn 2004 - 2006.....	38
Bảng 2.3: Diện tích, năng suất, sản lượng lúa giai đoạn 2007 - 2013	40
Bảng 2.4: Diện tích trồng cà phê của cả nước giai đoạn 2007 - 2013	41
Bảng 2.5: Năng suất và sản lượng cao su giai đoạn 2000- 2006	43
Bảng 2.6: Diện tích và sản lượng hồ tiêu giai đoạn 2001 - 2006.....	45
Bảng 2.7: Diện tích, năng suất điều giai đoạn 2000 - 2006.....	46
Bảng 2.8: Diện tích và năng suất điều giai đoạn 2007 - 2013	47
Bảng 2.9: Sản lượng và kim ngạch xuất khẩu gạo giai đoạn 2004 - 2006	53
Bảng 2.10: Một số thị trường xuất khẩu gạo lớn năm 2006	54
Bảng 2.11: Một số loại gạo xuất khẩu chính năm 2006.....	55
Bảng 2.12: Sản lượng và kim ngạch xuất khẩu cà phê giai đoạn 2004 - 2006.....	58
Bảng 2.13: Sản lượng và kim ngạch xuất khẩu hồ tiêu giai đoạn 2001 - 2006	65
Bảng 2.14: Sản lượng và kim ngạch hồ tiêu xuất khẩu giai đoạn 2007 - 2013	66
Bảng 2.15: Sản lượng và kim ngạch xuất khẩu điều giai đoạn 2004 - 2006	68
Bảng 2.16: Cơ cấu thị trường xuất khẩu cao su giai đoạn 2011 - 2013.....	74
Bảng 2.17: Sản lượng chè xuất khẩu qua các năm từ 2007 -2013.....	76

DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ, HÌNH VẼ

	Trang
Hình 1.1: Kim ngạch và tốc độ tăng trưởng xuất khẩu giai đoạn 2007 - 2013	25
Hình 1.2: Kim ngạch xuất khẩu bình quân đầu người từ 2007 - 2013	26
Hình 1.3: Cơ cấu hàng xuất khẩu của Việt Nam giai đoạn 2007 - 2013	27
Hình 2.1: Giá trị sản xuất nông nghiệp theo giá so sánh 2010	35
Hình 2.2: Cơ cấu giá trị sản xuất nông nghiệp giai đoạn 2005 - 2013	36
Hình 2.3: Lược đồ Nông nghiệp chung Việt Nam.....	37
Hình 2.4: Lược đồ sản lượng một số nông sản chủ lực của Việt Nam năm 2012	39
Hình 2.5: Diện tích trồng hồ tiêu giai đoạn 2007 - 2013	46
Hình 2.6: Kim ngạch xuất khẩu hàng hóa nông sản của Việt Nam giai đoạn 2003 - 2013.	51
Hình 2.7: Tỷ trọng % một số mặt hàng nông sản	52
trong tổng xuất khẩu nông sản năm 2013	52
Hình 2.8: Sản lượng, kim ngạch gạo xuất khẩu giai đoạn 2007 - 2013.....	56
Hình 2.9: Cơ cấu xuất khẩu cà phê sang các châu lục năm 2005	59
Hình 2.10: Sản lượng và kim ngạch xuất khẩu cà phê của Việt Nam giai đoạn 2007 - 2013...	60
Hình 2.11: Xuất khẩu cà phê theo châu lục năm 2013	63
Hình 2.12: Thị phần của các thị trường nhập khẩu hồ tiêu năm 2004.....	65
Hình 2.13: Sản lượng và kim ngạch xuất khẩu điều giai đoạn 2007 - 2013.....	69
Hình 2.14: Sản lượng và kim ngạch xuất khẩu cao su giai đoạn 2000 - 2006.....	71
Hình 2.15: Sản lượng và kim ngạch xuất khẩu cao su giai đoạn 2007 - 2013.....	72
Hình 2.16: Kim ngạch chè xuất khẩu của Việt Nam giai đoạn 2007 - 2013	77